

Promluva k 27. výročí 17. listopadu 1989

Mladá Boleslav 2016

Vážené dámy a pánové,

je pro mě poctou, že dnes mohu na tomto místě vyzvednout význam svobody, protože začátek 40-leté nesvobody silně zasáhl mé předky, kteří tehdy žili v Mladé Boleslavi.

Mám rád příběhy a proto jsem se rozhodl sdělit vám svůj osobní příběh.

Ten začíná ještě před rokem 1900 v Dobrovici, kde vlastnil můj pradědeček Josef Hodbod velkou hospodu a byl zároveň známým kapelníkem a učitelem hudby. Později se přestěhoval do Mladé Boleslavi. Mezi starými rodinnými fotografiemi jsem našel jednu z r. 1928, na které řídí městskou kapelu při slavnostech k 10. výročí vzniku první republiky. O rok později pradědeček zemřel a podle fotografií jeho pohřeb zaplnil nyní Náměstí míru.

I jeho synové se stali úspěšnými ve svých oborech. Jeden z nich, můj dědeček Stanislav Hodbod si později vedle Výstaviště otevřel obchod s mýdly, svíčkami a parfumerií. Možná zde ještě žije někdo z těch, kdo si u něj něco koupili.

Při pátrání rodinnou minulostí se příběh mých předků až do té chvíle rozvíjel slibně. Pak ale přišel mrazivý rok 1948 a s ním znárodnění soukromého majetku. Dědeček přišel o obchod a z váženého majitele a vedoucího obchodu se stal nepřítel státu. Se svou rodinou byl nuceně přestěhován do jiného bytu a převeden na mizernou a špatně placenou práci. V důsledku následných perzekucí přišel o zdraví a byl až na pokraji smrti. O živobytí rodiny se začala starat babička a dcery musely odejít brzy z domu za prací. Kus jejich života byl poznamenán tím, že byly dcerami živnostníka, který se nechtěl nechat zlomit komunisty.

Režimu později vadila další věc: babička se stala věřící ženou a za svou víru v Boha se nestyděla. Totéž platilo pro její dcery a později i jejich rodiny, které zakotvily na Moravě, kde jsem se narodil a vyrůstal i já. Problémy časem dostihly i mě.

Mezi nejsilnější pokusy komunistického režimu byla snaha výchovné poradkyně ZDŠ odebrat mě mým rodičům na převýchovu do jiné rodiny. Naštěstí k tomu nedošlo. A důvod takového zastravování? Převýchova k ateismu. Věřící totiž nebyli hloupí a primitivní - jak nás učili ve škole, ale často to byli lidé bystří, vzdělaní, samostatní, aktivní a tím pádem i nebezpeční režimu.

Tatáž výchovná poradkyně řekla v 8. třídě mně a mým rodičům, že se postará o to, abych se nedostal na školu s maturitou, ať si hledám rovnou nějaký učňovský obor. Po 25 letech od té chvíle, na srazu spolužáků, se mi někteří z nich omluvili za to, jak se ke mě chovali, někdy i násilnicky, a přidali k této omluvě vysvětlení, že je tehdy k tomu pobízela právě ona výchovná poradkyně. I takovým způsobem se někteří pomahači režimu pokoušeli zlomit ty, kdo se nevzdávali.

Nezlomilo to však ani naši, ani zbylou rozvětvenou rodinu. Jen je škoda, že se dobrého konce nedožil dědeček. Podlehł své nemoci o 15 let dříve, než jsme odzvonili režimu na náměstích. Babička se svobody dočkala, ale užila si jí jen něco přes rok.

Pro mě osobně je paradoxem a zvláštní souhrou okolností, že jako jeden z více než 40 jejich potomků mohu dnes mluvit na tomto místě a vyjádřit radost z toho, že žijeme ve svobodě. Většinu mého života jsem totiž vyrůstal na Moravě a ani ve snu mě nenapadlo, že bych se někdy vrátil do Boleslavi, abych tady bydlel. Letos v létě jsem tu byl ale služebně přestěhován v rámci standardní výměny jako kazatel Církve adventistů sedmého dne. Jsem zde spokojen, líbí se mi tady, ale především jsem rád, že zde mohu žít ve svobodě.

Nikdy jsem netušil, že tady budu jednou stát a vyprávět vám tento příběh. Ale rozhodl jsem se ho říct proto, abychom nezapomněli, co nesvoboda mnoha rodinám přinesla - a někdy to bylo mnohem tvrdší a horší.

Není samozřejmostí, že máme svobodu. O svobodu je třeba usilovat, rozvíjet ji a bránit se všemu, co svobodu ohrožuje. V posledních letech pozoruji, jak svobodu po nepatrných krůčcích ztrácíme. V zájmu bezpečnosti anebo obecného dobra se vzdáváme svého soukromí, lidé opět začínají přemýšlet, zda mohou říkat to, co cítí, aniž by ohrozili své společenské postavení, místo v práci, anebo si nezpůsobili nějaké jiné problémy, přibývá pokusů o znovuzavedení gumových zákonů... Nebudme proto vůči prvkům nesvobody neteční, abychom o ni jednoho dne nepřišli zcela.

Chci můj příběh uzavřít myšlenkou o vztahu víry a svobody.

Víra v Boha je totalitními režimy nenáviděná, protože věřící lidé mají jakousi vnitřní svobodu, kterou jim nelze jen tak vzít. Mají odvahu mít jiný názor a stát si za ním. Každý totalitní režim má z takových lidí strach, protože v nich cítí ohrožení své moci.

Což se nakonec potvrdilo v určitém podílu církví na rozpadu komunistického totalitního režimu celkově a také při konkrétních událostech v Praze a dalších městech, včetně Boleslavi. Křesťané nechyběli mezi prvními mluvčími Občanského fóra - zde konkrétně to byl husitský farář Antonín Jelínek a husitská fara se dočasně stala prvním sídlem zdejšího OF.

Svoboda, kterou jsme v roce 89 získali zpět, však byla pouze tou vnější svobodou - politickou, náboženskou či svobodu cestovat po světě nebo znovu podnikat... Nezáskali jsme automaticky vnitřní svobodu nad našimi vlastními životy.

Mnoho lidí je dnes nesvobodných pod tíhou dluhů, mnozí přišli o nezávislost kvůli své posedlosti po majetku a požitcích. Vnitřní nesvoboda spočívá taky v závislostech všeho druhu - na drogách, alkoholu, gamblerství, v poslední době také v závislosti na internetu, na mobilech, být neustále on-line... Vnitřní nesvobodu můžeme vidět i v neschopnosti zbavit se nemorálního a neetického jednání, zrady, pomlouvání, podvodů, lží.

Přítomnost těchto problémů je dokladem toho, že před 27 lety jsme získali pouze vnější, ne vnitřní svobodu. Vnitřní svobodu totiž nelze získat revolucí, ta je člověku darována, když se vydá cestou víry v hledání Toho, kdo nás přesahuje a převyšuje.

Přeji vám hodně štěstí a Bůh vám v tom hledání pomáhej.

Děkuji za pozornost.